

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za jeden mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

## Kriza.

Z napeto radovednostjo se obračajo vsi pogledi na Dunaj, kjer se zdaj vrše velevažna pogajanja glede nagodbe mej Cislitvanske in mej Ogrske, katera pogajanja, ako ostanejo brez vspeha, zamorejo proizvoditi tako veliko krizo, kakršne že dolgo ni bilo.

Že več dni traja mej ogrskimi in mej cislitvanskimi ministri boj, in kar nič ne kaže, da se doseže porazumljenje, kajti istina je, da niti Thun niti Széll ne more dosti odnehati. Thunu je to nemogoče, ker bi količjak znatnejše odnehanje pomenilo izdajstvo najvažnejših gospodarskih interesov naše državne polovice, dočim ima Széll vezane roke in sicer po dogovoru, ki je bil z njegovim posredovanjem sklenjen mej večino in mej opozicijo ogrske zbornice.

Pravi vzrok nasprotstva tiči v zahtevi Széllu, naj se bančni privilegij podaljša do leta 1910, in naj se za to dobo zagotovi Ogrski popolno pariteto v banki, mej tem ko se naj trgovinska in carinska zveza podaljša samo do konca leta 1903. Ako bi se Cislitvanska tej zahtevi uklonila, prišla bi v najkritičnejši položaj, če bi po l. 1903. prenehala carinska in trgovinska jedinstvo mej obema državnima polovicama. Ogrska bi v tem slučaju z denarjem Cislitvanske vodila gospodarski, namreč carinski in trgovinski boj proti njej, kar bi imelo nedolgovrednih posledic ter bi utegnilo biti povod gospodarski katastrofi za našo državno polovico.

Z bančnim vprašanjem so seveda še druga nagodbena vprašanja v tesni zvezi, tako vprašanje o razdelitvi gotovih davkov, katero se zopet ne da ločiti od kvote.

Položaj je veličesen. Ako ne zmaga Széll, mu ni obstanja in primoran bode odstopiti, ako pa se krona odloči za Széllovo stališče, potem mora Thunovo ministertvo odstopiti, ker so madjarske zahteve popolnoma nesprejemljive in ker se jim zlasti ne more nobena vlada ukloniti, ako hoče nagodbo uveljaviti s § 14.

Že od ponedeljka trajajo pogajanja mej našo vlado in mej ogrskimi ministri, in v zadnjih dneh prevzel je posredovanje minister zunanjih del, grof Goluchowski, a še vedno je popolnoma nejasno, kako se reši velika kriza.

Glasila nemške obstrukcije sčujejo madjarsko vlado na vso moč proti Thunovemu ministertvu, in smatrajo Thunov odstop za popolnoma gotovo stvar, dasi morajo sami priznati, da v sporu z ogrsko vlado je pravica nastrani Thunovi, da ima Thun formalno in meritorno prav. A vendar ne dvomijo o zmagi Széllu, kakor da bi cislitvanska vlada morala biti žrtev tudi takrat, kadar se upira krivičnosti.

Nemške obstrukcijske stranke morda upajo, da postane Thunov naslednik mož iz njihovih vrst, da pridejo obstrukcijske stranke na krmilo, ako se Széllu posreči strmoglaviti Thuna, kar se obstrukcionistom ni posrečilo. Nemci bi se gotovo ni najmanj ne obotavljali, ugoditi madjarskim zahtevam, saj bi se za to žrtev odškodovali pri slovanskih narodih. In ker je Avstrija od nekdanj dežela neverjetnostij, zato tudi ni izključeno, da v slučaju odstopa Thunovega ministertva pridejo do vlade tisti Nemci, ki so prav zadnje dni razkrili svoje tolovajske naklepe proti slovanskemu narodu.

Umevno je torej, da prav slovanski narodi težko čakajo, kako se končajo dunajska pogajanja, oziroma kako se odloči krona.

Za krono je položaj prav neugoden. Pomisliti je treba, da cesar ni samo vladar Ogrske, ampak je tudi vladar Cislitvanske, in da sme slednje pričakovati od njega prav tako nepristranost kakor Ogrska. Ako bi se cesar pridružil stališču ogrske vlade, bi bilo to za Cislitvansko — cesar nihče ne taji — na ogromno škodo. Nasprotno pa, če bi zavzel stališče cislitvanske vlade, mrmrali bi Madjari, kateri trdijo, da njihovi najvitalnejši interesi zahtevajo, naj se zopet jedenkrat Cislitvanski — pušča.

V takih razmerah je kroni odločit ev

silno težavna, in prav radi tega moramo biti pripravljeni na vsako eventualnost in celo na eventualnost, da odstopi Thunovo ministertvo, in da pride na njegovo mesto druga vlada, katera poskusi svojo srečo s parlamentom, to je vlada, katera preklicé jezikovne naredbe in predloži nagodbo parlamentu v rešitev.

Zelo verjetno to sicer ni, saj vendar slovanski poslanci niso same kukavice in je pričakovati, da nemški vladi ne bodo gladili potov ter jej omogočali, česar se ni posrečilo ne Badeniju, ne Gautschu in ne Thunu, ali izključena tudi ta eventualnost ni.

V Ljubljani, 26. maja.

## K položaju.

„Reichswehr“ piše: Poslanci večine kažejo prav samozavestno lice. Splošno se upa, da odloči krona za Avstrijo ugodno in se smatra ministrska kriza za neverjetno. Ako bi pa vendar-le odstopilo Thunovo ministertvo, bi mu sledilo baje uradniško ministertvo, ki pa bi ostalo samo čez polteje. V jeseni bi se nagodbeno vprašanje že kakorkoli dognalo, in takrat bi nastopilo novo politično ministertvo. Desnica je za to, da ostane Thunovo ministertvo. Vsako ministertvo, ki bi se udalo Ogrom, bi imelo ne le levičarje, nego tudi desničarje za opozicijo.

## Nemški program.

Celo „Triester Zeitung“ je prinesla, očitno od vlade inspiriran, članek, ki odklanja impertinentne nemške zahteve. Članek konstatira, da se vidi v vseh odstavkih preveliki vpliv nemških radikalcev, katerim se klanjajo drugi opozicionalc. Članek dokazuje, da hoče večji del programa, naj se to, kar so imeli Nemci že doslej, le še enkrat potrdi in zagotovi. To je najboljši dokaz, piše „Tr. Ztg.“, da so Nemci že s sedanjim posestvom tako zadovoljni, da si nič posebnega novega ne morejo želeli. Lažnjiva je torej trditev, da avstrijske vlade nemštvo dosledno odriavajo in pobijajo. Posamezne programske določbe, piše „Tr. Ztg.“, pa zahtevajo prevažne me-

ritorne koncesije nemško-narodnemu radi kalizmu. Tu se vidi mišljenje posamičnih deželnih poročevalcev. N. pr. določbe za alpske dežele, zlasti za Štajarsko, Koroško in Kranjsko so tako ekstremno nemškonacionalne ter se skoraj prav nič ne ozira na drugo narodnost v deželi, da, včasih se kaže tendenca, naj se preide kar preko Slovencev na dnevni red. Zato trdijo nekateri glasovi, da bi se mogel ta program uresničiti samo s pomočjo državnega prevrata. — Članek poloficiozne „Triester Zeitung“ kaže, da v vladnih krogih vendar ne misli vse tako kakor glasilo Goluchowskega, famozni „Fremdenblatt“, nega da se še najde mej oficijoznimi glasili katero, ki zna včasih tudi Nemcem povedati resnico. In to nas veseli.

## Nagodbeno vprašanje.

Nagodbeno in jezikovno vprašanje je postalo tako pereče, da se ne more več odlagati. 2. junija se snide zopet ogrski državni zbor in dotlej mora biti jasno, kaj je z nagodbo. Széll vztraja pri svoji formuli, ker se je z njo zavezal pri vladni ogrski stranki, Thun pa to formulo odločno odklanja. Kriza je vsled tega dospela do viška. Dunajski časopisi zatrjujejo, da bi ne mogla ogrskih zahtev v bančnem in kvotnem vprašanju sprejeti nobena avstrijska vlada, ter da ogrska vlada ničesar ne doseže, četudi bi vrgla s svojo trmoglavostjo Thunov kabinet. Budimpeštanski listi pa pišejo, da so ure Thunovega ministertva štete, da je avstrijski ministrski svet že sklenil, da se poda demisija, in ogrski žurnali sporočajo že imena Thunovih naslednikov, mej temi se največkrat imenuje Dipauli.

## Sardinski brigantje.

Ministertvo Pellouxovo se je lotilo z vso energijo preganjanja in zatiranja roparskih čet po Sardiniji. Mnogo brigantov se je javilo prostovoljno, več sto so jih polovili, nekaj pa tudi postrelili. Orožništvo je zajelo tudi slovitega brigantskega glavarja Solinasa, ki je bil strah vseh Sar-

## LISTEK.

### Vrabec.

Spisal Pierre Loti.

Majhna je povest, katero mi je nekoč pripovedoval Yves. Doživel jo je sam, ko je vozil v svoji barki jetnike, katere so potem prepeljali v Novo Kaledonijo.

Mej jetniki je bil tudi precej star mož; imel je najmanj sedemdeset let. S seboj je vozil gajbico in v njej vrabca, katerega je skrbno varoval.

Vsled dolgega časa se je začel Yves z njim pogovarjati; starec ni imel nič odurnega na sebi, vendar je bil z verigo zvezan z mladim zopernim človekom, čegar zunanost je izražala neplemenitost; na kratkovidnih očeh je nosil umazana očala, katera naj bi bila menda poostrela njegov vid.

Stari mož je bil že petič ali šestič zaprt. Bil je nepoboljšljiv potepuh, pred katerim ceste niso bile varne; živil se je s krajo. Dejal je: „Kaj pa naj začnem, da ne bom več kradel, ko sem že začel, in ko mi ljudje povsod pred nosom zapirajo vrata? Človek hoče in mora vendar jesti, kaj ne? No, zadnjič sem ukradl vrečo krompirja, vozaraki bič in staro sukajo. Radi teh reči me hočejo prepeljati v Novo Kaledonijo,

kakor da ne bi mogli pustiti, da v moji starosti na Francoskem umrem...“

Jako srečen, da je našel nekoga, kateri ga je pomilovaje poslušal, je pokazal Yvesu najdražje in najljubše, kar je imel na svetu: malo kletko z vrabcem.

Vrabec je bil krotak, poznal je glas svojega gospodarja jako dobro, kajti že leto dni mu je bil tovariš v ječi ter je zaspal vsak večer na starčevi rami.

„Oh, koliko truda in besed me je stalo, predno so mi dovolili, da smem malega tovariša vzeti seboj na pot v Novo Kaledonijo! In potem sem mu moral narediti kletko za potovanje. Preskrbeti sem si moral nekoliko lesa, stare žice in nekaj zelene povlake, da sem mogel vendar vse lepo narediti.“

Tu se spominjam Yvevega dobesednega govora: „Ubogi vrabec! V svoji gajbici je imel košček onega sivorumenega kruha, katerega navadno dajejo kaznjencem. In vendar je bil menda povsem zadovoljen s tem; skakal je kakor vsak drug ptič vesel sem in tja.“

Nekaj ur pozneje, ko je bila barka že blizu velike ladje, katera naj bi prav za prav peljala jetnike na določeno mesto, je šel Yves, ki je imel drugod opravila, slučajno zopet mimo starega moža.

„Tu — obdržite jo —“, je govoril s popolnoma ispremenjenim glasom ter po-

nudil Yvesu svojo malo kletko. „Darujem jo vam; morda jo porabite za kaj, morda vas razveseli...“

„Ne, hvala!“ je dejal Yves. „Obdržati jo morate sami, saj vendar veste, da je tam doli še težje dobiti stvari za kaj takega, in vaš mali tovariš...“

„Oh!“ je nadaljeval starec, „tega ni več notri... Vi še ne veste? Ni ga več...“

In dve solzi neizmerne bolesti sta mu pritekli po licih.

„Mej potjo je nastala mala gnječa, vsled tega so se odprla vrata, in vrabec se je zbal ter zletel, — toda padel je takoj v morje, ker je imel hromo perutnico. Oh, oni trenotek strašne bolečine! Videti ga, kako se je branil umreti, kako je skušal uiti vodi! In nič, nič nisem mogel storiti zanj!“

Začetkom, v prvi bolesti je hotel mož vpiti, prositi Yvesa pomoči, naj bi rešil njegovega ubogega ptica... Toda mahoma mu je postalo jasno, da se ne bi nihče brigal za ubogega, malega, hromelega vrabca, ki je neznatna živalica ter last ponižanega človeka, starega kaznjenca, kateri ima jedva pravico prositi kake usluge koga drugega. Bil prišlo komu na misel radi utapljanja čega se ptica obrniti ladjico ter ga rešiti iz valov? Ne, nikakor, to je bil nespameten sen, absurda misel!... In tako je ostal mlčen na svojem prostoru ter gledal tja v

bele, penaste valove na temno piko, katera se je še vedno branila smrti; čutil se je tako nepopisno bednega, tako zapuščenega, zapuščenega za večne čase; in zopet so začele kapati solze iz njegovih oči, ker si je bil v svesti, kako je zapuščen od vsega sveta in vsacega bitja; mladi, grdi, kratkovidni mož, njegov tovariš na verigi, pa se je smejal, ker je starec jokal za ptičem.

Sedaj je bil vrabec mrtev, in kaznjenc tudi kletke ni več maral, molil jo je še vedno vrlemu pomorščaku, kateri je bil pri volji, poslušati njegovo povest; mož mu je hotel pustiti gajbico za spomin, predno se odpelje — zadnjikrat — na dolgo potovanje v Novo Kaledonijo.

In Yves je vzel slednjič žalosten prazno kletko, ker ni hotel starca žalostiti s tem, da bi ne sprejel trudapolnega njegovega izdelka.

Zdi se mi, da povesti ne umem tako ganljivo pripovedovati kakor Yves; a vendar me je razžalostila, dasi sem opazoval že mnogo bridkega, veliko dram v človeškem življenju. Uprav neverjetno me je užalostila, tako da nisem mogel spati; obupanost ubogega starega kaznjenca mi je razjedala srce ter mi napolnjevala dušo z bridko boleščjo.

„Ko bi mu mogla poslati drugega ptica“, sem dejal Yvesu.

„Da, na to sem i jaz mislil“, mi je odgovoril Yves. „Pri kakem ptičarju kupi-

dincev, in ki je obsojal sovražne posestnike na smrt. Obsodbe so nabijali brigantje na vrata cerkev ter obsodbe tudi izvrševali. Minoli teden je prisilil Solinas učitelje v okraju Sarule, da so zaprli šole. Bandit Fancella je pobil tri ljudi, dva človeka je nevarno ranil ter zakrivil še celo vrsto drugih zločinov. Vlada je razpisala na njegovo glavo 8000 lir. Karabinieri so Fancello pri Dorgali po hudem boju ustrelili. Orožništvo še vedno zapira sumljive ljudi in v vsakem vlakcu, ki pelje v Cagliari, je nekaj ujetih banditev.

#### Mirovna pogajanja na Filipinih.

Po posredovanju Mac Kinleya so se začela mej Amerikarci in Tagali nova pogajanja. V Manili so se sešli zastopniki obeh strank ter so imeli pod predsedstvom Schurmanna sejo. Schurmann je imenom Mac Kinleya predlagal, da se do proglašanja definitivne ustave, s katere načrti so Tagali zadovoljni, ustanovi nekaka medvlada, ki bi obstojala iz generalnega guvernerja in iz svetovalstva. Guvernerja bi imenoval Mac Kinley, svetovalstvo bi pa izvolili Filipinci po svoji volji. Po nasvetih tega svetovalstva bi sestavil guverner ministristvo, ki bi obstojalo deloma iz Američanov deloma iz Tagalov. S tem predlogom so bili Aguinaldovi poslanci zadovoljni, a so zahtevali premirje dotlej, da se popraša ves narod, ali soglaša s tem predlogom. General Otis pa premirja ne dovoli, nego zahteva, da naj odlože Tagali nemudoma svoje orožje. Radi te zahteve pa se nasprotniki ne morejo zjediniti.

## Dopisi.

Iz Ljubljane, 22. maja. „Zveza slovenskih kolesarjev“ v Ljubljani daje na razna vprašanja vsem slovenskim kolesarskim klubom in društvom sledeče na znanje: 1. Člen zveze more biti vsak slovenski kolesar. Zahteva se le, da je — ako se nahaja v njegovem okraju kakšno slovensko kolesarsko društvo — ob enem tudi člen tega. 2. Vsako slovensko kolesarsko društvo more zvezi korporativno pristopiti, s tem, da svoje člene prisili, da morajo postati zvezni člani. 3. Vsako slovensko kolesarsko društvo more pristopiti zvezi tudi kot juridična oseba — vendar to nima zaželenega pomena, ker v tem slučaju društvo ne dobi znaka in tudi ne uživa raznih ugodnosti, kakor n. pr. prostega prehoda preko avstrijsko-italijanske meje. 4. Vpisnina k „Zvezi“ znaša 1 gld., letnina 1 gld. 50 kr. za osebo, znak stane 1 gld. 20 kr. Blagajnik „Zveze“ je gospod dr. A. Kapus v Ljubljani. Znaki so pošli, in se prosijo vsi člani zveze, kateri še nimajo znaka, da vztrpé še 1—2 meseca. 5. Ako pristopi od jednega društva več členov ali celo vsi k „Zvezi“, potem se prosi dotično društvo, da samo sestavi imenik teh novih členov in ga dološlje zvezinemu blagajniku, kateri bode — zaradi manjših stroškov — skupno doposlal znake, vzprejemnice in legitimacije. 6. Pre-

prav lepega ptiča, deneva ga v ubogo, malo gajbico ter ga — ako je še čas — predno odpluje ladija, urno pošljeva staremu jetniku. Seveda je to težko izvesti. Le vi bi lahko dobili dovoljenje, da bi šli na krov kaznjencev, poiskali starega moža, katerega imena ne vem ter mu vročili dar. Vsekakor bi se to vaše početje marsikomu čudno zdelo ...

„O, gotovo bi se to ljudem čudno, da, uverjen sem, celo smešno zdelo, — glede tega mi ni treba delati si praznih iluzij! ...“

In za trenotek me je vzradostila misel, da bi vendar-le šel s kletko in ptičem na krov; moral sem se v srcu smejati, bil je to oni smeh, kateri skoro ni viden, a ki nam v srcu tako dobro dě.

Vendar nisem storil, kar sem name-raval. Ko sem se naslednjega jutra zbudil ter začel o tem razmišljati, se mi je zdelo otročje in smešno, da bi nesel starcu družega ptiča. Njegova bolečina je bila vsekakor globoka, in nova „igrača“ bi ga bržčas ne mogla potolažiti, da bi pozabil svojega zvestega tovariša.

Ubogi stari kaznjenec, ki si sedaj sam na svetu! Nobena rajska ptica ti ne more nadomestiti neznanega, sivega vrahca s hromo perutnico, katerega si živil s svojim trdim kruhom in kateri je vzbudil v tvojem srcu nežna čustva ter izvalil iz tvojih oči solze nelizmerne bolesti! ...

novljena zvezina pravila so v tisku in se v kratkem času razpošljejo. 7. Vsem dirke prirejalnim društvom se nujno priporoča, da si zaradi jednote, sportu primerne nastopa pri dirkah oskrbē zvezina dirkališka pravila, katera je sestavil gosp. R. Vesel, in katera se brezplačno dobivajo pri odvetniku dr. Josipu Kušarju, predsedniku zveze. 8. Občni zbor zveze vrši se isti dan, kakor prva letošnja dirka „Kluba slov. bicikl. „Ljubljana.“ Dan in čas se kasneje naznanita. Ker je bil zadnji občni zbor nesklepčen in se je zaradi grozne nesreče, ki je zadela avstrijsko cesarsko rod-bino, po kratkem nagovoru predsednikovem razpustil, pričakuje se, da bode letošnji v interesu razvoja slovenskega sporta dovršil vse naloge, katerih lanske ni mogel. Vsi dopisi in želje glede občnega zbora naj se pošiljajo tajniku „Zveze“, gosp. Feriju Souvanu v Ljubljano. 9. Navodilo, kako je ravnati pri prehodu preko avstrijsko-italijanske meje, se v kratkem razpošlje. 10. Letošnja dirka „Zveze slovenskih kolesarjev“ vrši se po občnem zboru. Čas in dan bode določil občni zbor sam, kateremu se tudi prepušča odločitev, ali naj bo dirka cestna ali dirkališka. 11. Vsako društvo, ki prijavi več členov k „Zvezi“ doseže s tem pravico, da ga zastopa poseben odbornik v odboru „Zveze slovenskih kolesarjev“. Ta odbornik se voli na občnem zboru „Zveze“.

Iz Selške doline, 21. maja. Ker se je v umazanem trobilu „Slovenskega Lista“ g. Fran Demšar hvalil s svojo krščansko socialno politiko in ga je potem tudi še v „Slovincu“ nekdo hvalil, kdo ga je hvalil je javna tajnost, radi „konzule“ na Češenjci, in ker se bahajo, da zdaj smo ga pa ugnali, dopisnika v „Slov. Narodu“, hočem tu še nekaj stvari navesti v dokaz, da je krščansko socialna politika v naši dolini le osebna korist, kakor je pri Vas v Ljubljani, tudi mnogim posvetnim na korist njih žepa in ne izvira iz prepričanja.

Gospod Demšar pravi v „Dihurju“, da ni v njegovem hramu bilo petijota. Vprašam le, kdo pa ga je toliko zvozil iz Tirol, ko on, in kam je največ njegovega tirolca šlo? V „konzule“ na Češenjci in v Železniki! Zakaj pa on ni reagiral, ko se mu je očitno reklo, da je „petijotar“? L. 1897. je bilo, kakor znano, vino jako drago, a on ga je prodajal po 16, 17, 18 kr. liter. Ali je to bilo pristno vino, po tej ceni?!

Zadrugarji ali prav „konzulci“, ki so tudi vozniki, se pritožujejo, da poglavito vožnjo le Demšar dobi. Zakaj pa ne privoščijo, da bi mesto njega drugi odvozili? Bil je več časa tajnik pri selški posojilnici, malo pač tudi za to, da bi se ložje tem potom povspel do županske časti, kar mu je seveda pri občinskih volitvah sijajno spodletelo. Iz maščevanja je ustanovil na Češenjci, toraj eden četrt ure proč, drugo konkurenčno posojilnico. V taki bližini dopušča gospodarska organizacija na katoliški podlagi dva denarna zavoda. Da, v resnici, kmet bo obogatel, ker se bo tako lahko zadolževal.

Piše tudi, kacega pomena so zadružne posojilnice. Saj je vedno „konzula“ na Češenjci lahko dobila denarja v svoje roke, kolikor ga je potrebovala. Nam se zdi, da bo zadružna posojilnica v to pomagala, da, kdor se bode enkrat pri „konzuli“ na raznem blagu precej zadolžil, hajdi v posojilnico.

Ako so „konzule“ ali zadruga v to osnovane, da bi svoje ude s cenim ter dobrim blagom oskrbele, zakaj se pa potem v teh štacunah, blago in živež, ki je dosti-krat tudi še slab, dražje prodaja, ko pa drugod. S tem se vara kmet, in prav je imel oni hribovec, ki mi je rekel: Hm, pravijo, da bodo dali procen-te, jaz pa kolikokrat v drugi štacuni v svoj koš naložim raznega blaga, tolikokrat nesem lepe procen-te s seboj.

Hvalijo se, da užitninska knjiga kaže, koliko so že popili v njih „konzulah“. Z lepo rečjo se hvalijo! S tem javno priznavajo, da se veliko žganja (tudi židovskega) in vina (tudi tirolca) popija in to vse v blagor kmeta in delavca; seveda pri tirolcu v blagor krščansko-socialnega Demšarja, kateri je tudi prevedel, da mu bo v Železniki hiša več nesla, ako bo „konzula“ notri, kakor pa kovači.

Ker so ti gospodje, ki načeljujejo tem društvom, tudi lesni trgovci, zakaj pa ne pomagajo ubogim kmetom, ki so v zadrugi,

da bi ti kmetje les sami v žago spravili in potem lesne izdelke skupno največ ponujajočemu prodali? Zakaj niso tako usmisljeni, tem kmetom tudi na ta način pomagati? Zakaj pa oni sami kupujejo od njih in sicer za dobiček, kar je velik greh teh krščanskih socialistov? Tako delajte, kakor svetujem, s tem bode-te pokazali, da ste nesebični.

Kolovodje teh „konzul“ vedno kažejo na kacega trgovca, ki si je v teku let z izredno pridnostjo in varčnostjo, in ko še ni bilo v vsaki vasici po 5 trgovcev, kakor danes, nekoliko premoženja pridobil. Tudi oče g. Demšarja bi vedel povedati, kako se je včasih po ceni les kupoval in dobro prodajal, saj si je s pridnostjo in varčnostjo do tako lepega premoženja dokopal, da zamore njegov sin krščansko socialno politiko vganjati, seveda na ta način, da teče voda na njegov mlin.

Zalostno, a resnično, da pri vsi socialni politiki na katoliški podlagi, mo-njiček tako imenitno vlogo igra, seveda lepo zavito v plašč krščanskega socializma. Kmetu in delavcu se hoče pomagati, pa ga še toliko bolj izsesava in v okove oklepajo. Pogledajmo po dolini gori in doli. Kjer so varčni in pridni kmetje in s svojimi gozdi umno ravnajo, so premožni in trdni, imajo lepe hiše in živino, akoravno so svoje potrebe pri trgovcu kupovali. Kmet je kupil tam, kjer je bilo ceneje in dostikrat se primeri, da so kmetje skoro bolj informirani, kakor trgovec, ker so vedno v Kranju na sejmeh. Povrh še velika konkurenca, kakor je v naši dolini! Torej štacune in oštarije na katoliški podlagi ni bilo treba. Marsikak ud teh „konzul“ mi je že rekel, da drugikat sem prišel iz Železnikov od maše, za časa domov, a zdaj pa mislim, da moram notri iti, in potem pijemo in največkrat šele ponoči z bolno glavo domov pridem! To je lep dobiček udov.

Kdor je varčen, priden in vztrajen, naj si bode delavec, kmet, obrtnik ali trgovec, si bode kaj prihranil, in vsem tem ni treba „konzul“, da bi jih potem v okove krščanskega socializma oklepali, kar le nekaterim koristi ter jih ob pravo svobodo pripravlja. Toliko v odgovor glede „konzul“; v ostalem pa samo omenjam, da je s pooblastili delala tudi vaša stranka in da je k povzdigi kmetijstva in izobrazbi kmetijskega stanu storila c. kr. kranjska kmetijska družba več, kakor bodo vse „konzule“ in zadruga, a kmetijska družba klerikalcem ne ugaja, ker kmeta ne oklepa v jarem popovske sužnosti.

## Občni zbor „Slovenske Matice“.

Kakor smo na kratko že poročali, vršil se je predvčeršnjim v mestni dvorani ljubljanski letošnji občni zbor „Slovenske Matice“.

Otvorivši zborovanje, zahvalil je predsednik prof. Levec vse tiste, ki so društvo v preteklem letu na ta ali oni način podpirali, v prvi vrsti odbornike, zlasti ocenjevalce dospelih rokopisov in urednike društvenih knjig. To hvalo — rekel je govornik — dolžan sem jim v toliko večji meri, ker jim je neki list očital, da delajo brez vsakega programa, dasi bi bil pisatelj dotičnega sestavka lahko našel v „Letopisu“ prav natanko določen program, ko bi ga hotel brati. Tudi se je očitalo odboru, da sedi v njem preveč profesorjev. Predsednik misli, da je našemu narodu samo čestitati, ako so si možje, ki so s svojimi stanovskimi posli preobloženi, ohranili toliko idealizma in toliko ljubezni do naroda, da „Matici“ radi žrtvujejo mnogo svojega skromno odmerjenega časa ter s svojim peresom bogate našo književnost. Sicer pa da je odbor tak, kakršnega si postavijo društveniki, ki imajo pravico za to. Zahvalivši nadalje poverjenike in slovenske pisatelje, ki zalagajo „Matico“ s svojimi spisi, izjavil je predsednik končno, da „Matica“ ni nobena klika. Njen odbor ne odbija od sebe nobenega pisatelja, ki jej pošlje kakšen poraben rokopis. „Matica“ pa tudi ni torišče za prevratne literarne poskuse. Za pametne nasvete da je odbor vedno dovzeten in hvaležen; ne more pa se ozirati na nepremišljene predloge, ki bi, ako bi se izvršili, najbrže razdrili dosedanja složnost v društvenem delovanju in omajali temelj, na kateri je postavljena „Matica“.

Potem pa je tajnik Lah poročal o društvenem delovanju v ravnokar pretekli upravni dobi. Obširnemu poročilu povzamemo, da izda „Matica“ za letos sedmero knjig, ki bodo deloma znanstvene, deloma znanstveno-poučne, deloma leposlovne vsebine. V dveh ozirih pa je odbor premenil svoj načrt. Opustil je običajni „Letopis“ in ga razkrojil v dve knjigi; jedna bo pri-nášala pod naslovom „Zbornik“ zgolj znanstvene razprave, druga bo obsegala pod starim naslovom le društvena naznanila. Nadaljevala in končala se bo dr. Glaserjeva „Zgodovina slovenskega slovstva“; pričelo se bo z drugim zvezkom dr. Štreklje-vih „Slovenskih narodnih pesmij“. Nadaljevalo se bo z opisom „Slovenske zemlje“; kot tretji del tega cikla izide S. Rutarjeva „Beneška Slovenija“. Prične se z izdavanjem slovenskih klasikov; kot prva te vrste izidejo v dvanajstem zvezku „Zabavne knjižnice“ poezije Matije Valjavca. Končno izide šesti zvezek „Knezove knjiž-nice“. Knjige so proračunjene na približno 75 tiskovnih pol. Tiskale se bodo v 3400, dr. Štrekljeva knjiga pa v 4000 izvodih. Društveno premoženje zmanjšalo se je za pol tisočaka in je znašalo koncem lanskega leta 56.020 gld. 16 kr. Uzroka iskati je v tem, da je „Matica“ imela za Kopitarjev spomenik še vedno 350 gld. stroškov in ker je morala za stanovanje, ki je bilo po potresu iz večine še nepopravljeno, izdati 260 gld. Knjižnica se je lani pomnožila za 505 knjig, zvezkov in časopisov. „Matica“ zamenjuje sedaj knjige s 43 raznovrstnimi učenimi zavodi, časopisi in društvi. Za stenski zemljevid slovenskih dežel oglašilo se je dosedaj nekaj nad 2000 naročnikov. Ker se z izdavanjem tega zemljevida ne da več odlašati, izvolil je odbor iz svoje srede odsek geografov, kateremu so se poverile vse priprave. Zemljevid izide v štirih kartonih. Naročniki ga prejmo po 2 gld. Natisnilo se ga bode 3000 izvodov. V „Matičnih“ krogih se je bila sprožila misel, naj bi se društvo obrnilo do ministerstva za pouk in bogočastje s posebno prošnjo v ta namen, da bi dovolilo „Matici“ stalno državno podporo za izdavanje znanstvenega časopisa ali znanstvene knjige. Odbor je temu nasvetu pritrdil in sklep tudi izvršil. V tej knjigi bi imela svoj prostor strogo znanstvena raziskavanja in odboru bi bilo potem ložje zadovoljevati one društvenike, ki zahtevajo v prvi vrsti leposlovne knjige. — Poročilo tajnikovo vzel je občni zbor soglasno na znanje.

O računskem sklepu za leto 1898. ter o proračunu za tekoče leto poročal je blagajnik dr. Stare. Računski sklep izkazuje 17.286 gld. 55 kr. dohodkov in 16.655 gld. 55 kr. stroškov, torej 621 gld. prebitka. Premoženje „Matice“ znašalo je koncem lanskega leta 56.020 gld. 16 kr. in se je v primeri s prejšnjim letom zmanjšalo za 542 gld. 61 kr. Depozitov, ki jih hrani „Matica“ v svoji blagajni, je bilo 5341 gld. 03 kr., in sicer za dr. Bleiweisov spomenik 3554 gld. 52 kr., za dr. E. H. Coste spomenik 1786 gld. 51., Jurčič-Tomšičeva ustanova za literarne namene ima 3373 gld. 05 kr., A. Knezova ustanova za izdavanje poučne in zabavne knjižnice pa 30.826 gld. 19 kr. premoženja. Občni zbor odobril je začunski zaključek brez ugovora.

Končno vršila se je volitev odbora. O izidu volitve smo že včeraj poročali; danes pripomnimo le še, da so bili računskimi pregledovalci izvoljeni gg. F. Bradaska, I. Dimnik in K. Žagar.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. maja.

— Osebnosti. Premiščeni so: Nadučitelj v Srednji vasi, g. Ivan Rihteršič v Št. Jurij pri Kranju, nadučitelj v Črnem vrhu pri Idriji g. Ivan Pipan v Poljane nad Škofjo Loko, učitelj v Vipavi g. Karol Wider v Tržič, učitelj v Tržiču g. Karol Matajc in učitelj v Žireh, g. Lovro Perk o v Zgornji Logatec in učiteljica v Trebelnem, gđc. Pavla Brezovšek v Semič. Meščanski učitelj g. Jos. Bezljaj je imenovan stalnim učiteljem na mestni nemški deški ljudski šoli v Ljubljani, učiteljica v Dornbergu pri Gorici, gđc. Amalija Jelšek pa je imenovana za stalno učiteljico v Dragatušu.

— Vseslovenska delavska slavnost. Klerikalna stranka dela velike priprave za jutrišnjo in pojutrišnjo slavnost, ki bržas ne bo drugega, nego nekaka parada kr-

ščansko socijalne vojske. Klerikalna upanja glede te slavnosti se pač ne bodo popolnoma uresničila, kajti slavnosti se bode udeležila ravno najneznatnejša društva, dočim se ni oglasilo ne jedno uglednejše društvo. Vsa slavnost, ki se bo vršila navidezno v proslavo cesarjevega petdesetletnega vladanja, naj bi po želji prirediteljev imela demonstrativen značaj, naj bo demonstracija proti ljubljanskemu napredno narodno mislečemu meščanstvu. V koliko se bodo dali udeležniki te slavnosti zlorabljati v ta namen, to se šele pokaže. Če se hočejo krščansko socijalni delavci veseliti, nimamo čisto nič proti temu in jim želimo prav obilo zabave, kakor bi jo želeli tudi drugim slovenskim delavcem, naj že pripadajo katerikoli stranki. Že leto dni pa se pripoveduje, da se ta cesarska slavnost spremeni v dejansko demonstracijo in pripoveduje se, da poslavi krščanski socijalisti cesarjevo petdesetletnico z raznimi demonstracijami in s tem, da pobijejo nekaj oken njim neljubim politikom. Ne vemo, ali se to namerava, predno bo škof blagoslovil to vojsko ali po blagoslovu, ker sploh teh govorov ne jemljemo prav resno. A mogoče je vse, zlasti z ozirom na aranžerje te slavnosti, in mogoče je tudi, da pride do demonstracij, pri katerih pa si bodo demonstrantje le sami opekli svoje nosove, ako bi se jim zljubilo le za trenotek pozabiti, da so nepovabljeni gostje napredno mislečega prebivalstva ljubljanskega mesta.

— Redna seja odvetniške zbornice kranjske vršila se bode v soboto, dne 27. t. m. ob polu 3. uri popoldne v pisarni zborničnega predsednika in Ljubljani.

— Častno občanstvo je podelila občina Planina pri Vipavi dež. poslancu g. Ivanu Božiču.

— Družba sv. Cirila in Metoda je izdala te dni svoje knjižnice XI. zvezek. Ta številka je bila zaostala, ker zadnji njen že poprej izdani spehjalj nosi XIII. številko. Pričujoči XI. zvezek je Tomo Zupanovega „Naš cesar Fran Josip I.“ 2. natis. Drugi natis cesarjevega življenja popravlja in pomnožuje poprejšnji 1. natis. Nov je namreč tu 10. odstavek: „Kranjski 17. polk pri Kustoci in vitez Zitterer iz 66. ogrsko-slovaškega polka“, pa odstavek: „Cesarice Elizabete smrt in njen pokop“. Družbin prvomestnik, Tomo Zupan je daroval ves ta drugi, 5000 proizvodov broječi natis družbi zato, ker je bil prvi namenjen družbi v prid in se je razprodal z dobičkom. Mnogoštevilne okusne podobice 1. natisa so v tem 2. še pomnožene — tako, da je v knjižnici, ki broji 72 strani, 31 podob. Nove so namreč: Baron Čehovin; vitez Zitterer; dunajska mladina pred cesarjem in cesarica Elizabeta malo pred smrtjo. Glede svoje zunanosti je to najlepša družbina knjižica; tiskana je v slavnostnem odelu. Posamezni zvezek jej stane 20 kr.; njih 100 pa 15 glđ. — Sezite, Slovenci, po tem novem knjižnem daru družbe sv. Cirila in Metoda in oveselite ž njim seboj še našo šolsko mladino.

— Iz Litije se nam piše: Dodatno k pozdravu bratov Čehov na tukajšnji postaji moramo omeniti, da je pozdrav povzdignilo zlasti Šmarsko pevsko društvo „Zvon“, katero je prišlo korporativno z zastavo, in tukajšnje gasilno društvo, ki se je polnoštevilno zbralo.

— Okrajno glavarstvo v Brežicah pošilja vabila za uradne dneve v Kozjem vedno samo v izveličevalni nemščini, dasi je kozjanski okraj popolnoma slovenski.

— Prepovedana spominska plošča. Tržaški mestni zbor je svoj čas sklenil, da vzida v mestni hiši spominsko ploščo, katera naj bi bila spomenik shodulaških županov primorskih, na katerem se je protestovalo proti ustanovitvi hrvatske gimnazije v Pazinu. Namestništvo je ta sklep razveljavilo. Proti temu se je obč. svet pritožil na ministerstvo, katero pa je, kakor je bilo naznanjeno v zadnji seji obč. sveta, ta rekurz zavrnilo. Zdaj se hočejo Lahoni pritožiti na upravno sodišče.

— „Proč od Rima“. Tržaški „Piccolo“ javlja iz Gorice, da hočejo nekateri prebivalci „Alisovizze“ (krajevni repertorij c. kr. stat. komisije tega imena ne pozna) prestopiti k pravoslavni veri in sicer radi tega, ker spadajo pod dve župniji. Obrnili so se baje že v — Zader. Verjetna ta vest pač ni.

\* Kuga v Egiptu. Kakor poročajo najnovejše brzojavke iz Aleksandrije, ni kuga v tem mestu le domnevanje, marveč se je v resnici pojavila. Pred nekaj dnevi sta oboleli dve osebi za to strašno boleznijo, 24. t. m. pa zopet dve. Da se je to zgodilo v kakem evropskem mestu, kjer so vsi možni pripomočki na razpolago, bilo bi mogoče kugo ustaviti, predno se je še razširila. Toda Aleksandrija je, kakor znano, jako nečedno mesto; ostanke jedi, smeti ter sploh vse nepotrebno mečejo ljudje kar na cesto, kjer ostanejo in se množe, ako jih psi in druge živali ne pobero. Poleg tega imajo Aleksandrinci slabo vodo; tako se je prav bati, da se bo kuga po Egiptu hitro razširila.

\* 25letnica operete „Netopir“. Ivan Straus je brez dvoma najznamenitejši skladatelj operet mej Nemci. Najslavnejša mej temi pa je: „Fledermaus“ (Netopir), ki sluje kot najboljša nemška opereta sploh. Straus je imel pri tej opereti srečo, da je našel dober tekst. 5. aprila 1874. leta se je prvič uprizorila v gledališču ob Dunajščici. Kakor pri mnogih drugih veljavnih delih, tudi tu pričetkom ni bilo pravega vspeha. Tem sijajnejši pa je bil vspeh v Berlinu. Kmalu je opereta našla pot na odre vsega sveta. Razun po vseh večjih in manjih nemških odrih se je uprizorila tudi v Zagrebu, Pragi (nem. in češko gled.), Poznanškem (poljsko in nem. gled.), Petrogradu, Parizu, Londonu, Neapolju, v Novem Yorku, Chicagu, Philadelphiji in St. Franciscu v Severni Ameriki; Melbourne in Viktoriji v Avstraliji itd. itd. V Hamburgu se je ta opereta prvič igrala na opernem pozorišču; nato se je na dunajski operi vsako leto parkrat uprizorila in letos se je pojavila tudi v operi v Berlinu. Na binkoštni ponedeljek je bila tretja letošnja predstava v dunajski dvorni operi. Kot običajno, so bile tudi to pot vse, tudi najmanje vloge, in ves zbor proizvedene zgolj od prvih solistov in solistinj. Zato pa je proizvodba vsega dela tudi najdovršeneše, kar se sploh more čuti. Z cizrom na jubilej 25letnice te operete je to pot skladatelj sam dirigiral uverturo k delu. Ta opereta je doživela doslej največje število predstav. Na Dunaju so jo igrali že do 300krat, v Monakovem do 150krat, v Hamburgu nad 200krat; največ predstav pa je doživela v Berlinu, kjer se je uprizorila mnogo nad 600krat.

\* Junaška Črnogorka. V Skoplju v Črnigori je nedavno gnala mlada ženska na semenj kravo, kjer jo je dobro prodala. Žensko je zasledoval že na sejmu ropar. Ko je odšla takoj proti domu, jej je lopov sledil iz daljave. Ko pa se je bližala samotnemu razpotju, je pospešil korake in jo pregovoril, naj gre po bližnici proti domu in se jej ponudi za spremljevalca. Šla sta čez hrib in v kaki uri dospela na strm propad. Tu pa je lopov zahteval od ženske denar, sicer pa ji je zagrozil, da jo vrže v globočino. Ženska mu je izročila denar, katerega je ropar dobro spravil. Na to pa je še zahteval, naj se sleče pred njim in v strahu je ubožica storila tudi to. Hudoobnež je Črnogorko na to onečastil. A vragu tudi to še ni bilo zadosti, marveč dejal jej je: „Ker vem, da bi me ovadila, ako te izpustim, zahtevam, da skočiš sama v propad, ali pa te pahnem doli jaz.“ Nesrečna žrtva, tresoč se na vsem telesu, se je udala v svojo usodo, samo prosila je r oparja, naj ji zaveže oči, potem pa naj jo pahne v globočino. Lopov se je na to sklonil po njeno ruto ob propadu, a v tistem hipu je šinila nesrečnica v glavo rešilna misel: kakor bi trenil, je pahnila ob propadu čepečega vraga v globočino, kjer se je ubil. Tako rešena je šla takoj naznanit vso stvar oblasti. Zvedši o tem pogumnem činu, je obdaril pogumno Črnogorko princ Danilo s prekrasno vezeno narodno obleko, princesinje pa so jo obdarile z raznimi dragimi darili. Komisija je našla v brezdnu poleg ubitega roparja še dve ubiti ženski, kateri je pahnil hudobnež v smrt.

\* Sleparja osleparila tatu. 16letni k ompoariat K. Poll na Dunaju je poneveril svojemu šefu 225 gold. ter se je hotel s tem denarjem na binkoštno praznike imenitno zabavati. Poiskal je zabavišče, kjer je godba in kjer so prijazna dekleta ter je ondi metal denar okoli sebe kakor bi bil največji bogataš. To sta zapazila dva sleparča, šidovska delavca Laffer in Amon. Stopila sta k veselemu Pollu, mu potrkala na ramo ter mu zaupno povedala, da sta

policijska agenta, ter da zahtevata 100 gl., sicer ga morata aretirati kot sumljivega človeka. Poll se je ustrašil ter jima dal zahtevanih 100 glđ. Toda tudi sleparja, ki sta osleparila tatu, se nista dolgo veselila svojega denarja, kajti kmalu sta prišla dva prava policijska agenta, ki sta aretirala in odvedla v zapor vse tri poštenjake.

\* Kongres zoper jetiko se vrši te dni v berlinskem parlamentu. Cesarica je protektorica tega kongresa ter se je tudi udeležila. Na kongresu so zbrani zastopniki skoraj vseh evropskih držav ter je bilo oficialnih udeležencev nad 2200. Razume se, da je večina vdeležencev zdravnikov.

\* Zastupila tri soproge. V Szabadki (Theresiopel) so zaprli odlično gospo, vdovo Thuri, ker je obdolžena, da je zastupila 3 svoje soproge, ki so se pisali Makan, Erdős in Thuri. Zadnji soproj je bil reformiran duhovnik. V hiši so našli tudi razne strupe. Ženska taji. Prepeljali so jo v ječo v O. Moraviczi. Aféra zbuja v Bacski, v južni Ogrski, nepopisno senzacijo.

## Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 26. maja. V poslanski zbornici vlada danes mir. Samo parlamentarna komisija poljskega kluba ima sejo. Seje se je udeležil tudi minister Jędrzejowicz.

Dunaj 26. maja. Izvrševalni odbor desnice je imel včeraj sejo, katere sta se udeležila tudi ministerski predsednik grof Thun in trgovinski minister baron Dipauli. O tej seji je bil izdan naslednji komuniké: V seji izvrševalnega odbora, sklicani na željo desničarskih strank na današnji dan, se je z ozirom na sedanji politični položaj začasno opustil razgovor o vprašanjih, na katera se je prvotno mislilo, pač pa se je vršilo daljše temeljito posvetovanje o tačasnih pogajanjih glede nagodbe z Ogrsko, na kar je bil storjen naslednji sklep: Izvrševalni odbor izreka novič pripravljenost večine, pospeševati z vsemi močmi, da se doseže za obe državni polovici pravična in primerna nagodba ter iskreno obžaluje, da je bila parlamentarna rešitev nagodbe nemogoča. Izvrševalni odbor odobrava popolnoma stališče, katero je vlada zavzela pri sedanjih pogajanjih z Ogrsko, in je pripravljen, podpirati vlado pri tej akciji vsak čas brez zadržka. Izvrševalni odbor bo svoja dela prihodnje dni nadaljeval.

Dunaj 26. maja. V včerajšnji seji izvrševalnega odbora desnice je ministerski predsednik grof Thun najprej pojasnil sedanje stanje nagodbene akcije in izjavil, da vlada od svojega stališča ne more odnehati ter da bode izvajala konsekvence, ako bi njeni nazori ne prodrli. Thun je zajedno prosil desnico, naj ga pri tej akciji podpira. Vsi govorniki so povdarjali, da je dolžnost desnice, vztrajati na strani vlade, na kar se je grof Thun za ta dokaz zaupanja zahvalil in ponovil izjavo, da odstopi, ako bi zmagal Széll.

Dunaj 26. maja. Razni merodajni poslanci desnice so mnenja, da je sinočna izjava izvrševalnega odbora desnice Thunovo stališče znamenito podprla, da je skoro nemogoče, da bi odstopil. Dotični poslanci zatrjujejo, da se stori, kar je mogoče, da se ohrani Thunova vlada, toliko bolj, ker bi morala vsaka druga vlada hoditi po tistih potih, kakor Thun.

Dunaj 26. maja. Izvrševalni odbor desnice se je proglasil permanentnim.

Dunaj 26. maja. Nagodbena kriza še vedno ni rešena. Ogrski ministri so imeli danes zjutraj sejo, po kateri je bil Széll pri cesarju v avdijenci. Pred Széllom je cesar sprejel barona Dipaulija. Popoldne so imeli ogrski ministri zopet sejo, v kateri jim je Széll poročal o vspehu svoje avdijence. Ogrski ministri so se na to odpejlali v Budimpešto, a se vrnejo v nedeljo semkaj.

Dunaj 26. maja. „Reichswehr“ javlja, da je bil glede nagodbene konflikta stavljen posredovalni pred-

log, kateri meri na to, naj bi se carinska in trgovinska pogodba z Ogrsko namesto do konca l. 1903. podaljšala do l. 1906., bančni statut pa naj bi se namesto do l. 1910. podaljšal tudi do istega roka, torej za 4 leta krajšo dobo.

Dunaj 26. maja. Cesar je danes popoldne sprejel grofa Goluchowskega v posebni avdijenci. Széll je šel v Budimpešto s posebnim naročilom. Sodi se, da hoče cesar izvedeti mnenje merodajnih ogrskih parlamentarcev.

Gorica 26. maja. Bivši odgovorni urednik lista „Sentinella dei Friuli“ Andrej Corsig je bil aretovan in sicer iz političnih nagibov. Policija je pri njem izvršila hišno preiskavo, pri kateri je bilo konfiskovanih mnogo pisem.

Budimpešta 26. maja. „Egyeter-tes“ pravi, da bi morala avstrijska vlada biti blazna, ako bi glede nagodbe odnehala, ker ima vse javno mnenje na svoji strani. Če bi Thun padel, bi bilo to zanj častno v teh razmerah. Széllova formula se je pri prvi priliki izkazala kot puhla in povrh gineva še vera, da bi krona tudi sedaj vplivala na korist Madjarom, kakor doslej.

Budimpešta 26. maja. Danes je izpregovoril tudi vladni „Nemzet“ o nagodbni krizi. List pravi, da Széll ne more čisto nič odnehati, in da se mora vrniti z Dunaja ali kot zmagovalac ali pa kot premaganec.

Madrid 26. maja. Emilio Castelar je včeraj umrl. Pokopan bo na državne troške.

## Narodno gospodarstvo.

— Zaloga soli na postajah c. kr. državnih železnic. Na postajah Podklošter, Jesenice, Škofja Loka, Brück, Buch, Ettendorf, Fehring, Feldbach, Feldkirchen, Glandorf, Gleisdorf, Kočevje, Gross-Reifling, Harrberg, Šmohor, (še in suspensio), Judenburg, Kalwang, Klein Glödnitz, Kranj, Launsdorf, Lesce-Bled, Lussnitz, Ribnica, Rottenmann, Novomesto, Scheifling, Zatičina, Kamnik, Straža, Studenzen-Fladnitz, Selzthal, Trbiž, Thalmeim, Thörl-Maglern, (Vrata), Trebnje, Ulmerfeld, Vordernberg-Markt, Waltersdorf in Wolfsberg so urejene zaloge soli, v katerih se po obče veljavnih cenah prodajajo v dotičnih krajih najbolj rabljene vrste soli. V postajah Admont, Bierbaum, Eberstein, Eisenerz, Breže, Fürstenfeld, Gradec (c. kr. državni kolodvor), Hirt, Celovec, Knittelfeld, Ljubljana (c. kr. državni kolodvor), Leitersdorf, Ljubno, Mautern, Mäsel, Neumarkt, St. Lambrecht, St. Michael, St. Paul, Sebersdorf, Treibach-Althofen, Unzmarkt, Beljak, Waidhofen, Weissenbach-St. Gallen, Weiz, Weyer in Zeltweg se oddaja tudi živinska sol in sicer za znižano ceno.

Prodaja živinske soli se tudi na drugih postajah takoj uvede, ako se oglase zainteresje.

Natančnejši pogoji dobivanja soli in cene se izvedo pri dotičnih c. kr. železniških uradih ali, če gre za nakup soli v celih vagonih ali v pol vagonov pri c. kr. ravnateljstvu državnih železnic na Dunaju (oddelek za prodajo soli.)

## Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Mladi, elegantni mož, ki je sedel tu pred njim, se je mej tem čudno izpremenil. Iz nemarnega držanja, ki mu je bilo lastno, se je dvignil iz začetka tega svarilnega govora; desna roka, s katero je navadno sukal dolge brke, mu je visela onemoglo doli; neka telesna odločnost se ga je polastila, nekaj od srčnosti vojaka, ki vedoč, da merijo njegovi tovariši nanj, s trdno roko potegne obezo od očij ter gleda pogumno v smrtonosne puške. Dà, zaslužil je sodbo, ki se je vršila ravnokar. In hotel je to prenašati kakor mož in vojak: ponosno udano, z modrim pogumom, z odprtimi očmi.

A ko je prišel sodnik do konca, ko je s potrjim glasom govoril o svojem otroku, o Asti, pobesila se mu je ponosno vzdignena glava polagoma do prai.

A le trenotek se je baron ubil osramočenega. Ko je bil sam s seboj gotov,

vzbudilo se je tudi staro, malomarno vedenje.

„Ne razburite se tako, papa,“ rekel je s svojim frivolnim glasom, a vendar znatno zamolklo, „in vernite mi: tako trdosrčen malopridnež pa vendar nisem! Saj sem Asto vzel iz ljubezni; jaz sem bil le malo lahkomišeln in poleg tega še nisem imel sreče. A to se več ne zgodi — dam Vam častno besedo.“

Starec mu je stisnil podano roko. Danes je imel občut, da je popoljšal krivca z oproščenjem.

Ko je stopil baron v drugo sobo, našel je Asto v solzah. Bala se je tega razgovora, kakor nesreče.

„Pomiri se, žena,“ rekel ji je. „Vsi delate, kakor da bi bil srebrne žlice kradel! Saj ni tako hudo! In zdaj, ko sem se z očetom sprijaznil — zdaj že celo ne! Veš kaj? V oktobru odpovem najemniku in prevzamem sam gospodarstvo. Potem ne bom tako lahko v skušnjave prišel — in morda se vendar zopet opomoreva!“

Z veseljem vzklikom oklenila se ga je Asta okoli vratu.

Malo je manjkalo, da ni bil baron še jedenkrat ginjen! Kako lahko je bilo vendar, to strastno mu udano ženo osrečiti! Da, resnično, vzela sta se iz ljubezni. In to naj tudi ne ostane prazna beseda!

(Dalje prih.)

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni upliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Direktno se ne pošilja manj kot 2 steklenici. 4 (59-7)

## Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —  
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.  
Stekleničica z rabnim navodom 25 kr.  
Dobiva se v (20-21)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“  
M. Leustek-a v Ljubljani.

### Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:  
Zemljišča vlož. št. 44 in 45 kat. obč. Studenčica, cenjena 2702 gld. 125 gld. in 280 gld. 60 kr., dne 20. maja v Ljubljani.  
Hiša št. 60 in zemljišče vlož. št. 269 kat. obč. Trnovsko predmestje, cenjeno 3203 gld. 15 kr. dne 30. maja v Ljubljani.  
Posestvo vlož. št. 68 kat. obč. Vače, cenjeno 254 gld. in posestvo vlož. št. 90 in 12 kat. občine Potoška vas, cenjeno 1131 gld. in 250 gld. oba dne 31. maja v Litiji.

### Meteorologično poročilo.

| Vilna sad morjem 506-9 m. Srednji aralni tlak 736-0 mm. |                |                        |                  |            |             |                    |
|---------------------------------------------------------|----------------|------------------------|------------------|------------|-------------|--------------------|
| Maj                                                     | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura v °C | Vetrovi    | Nebo        | Padačina v 24 urah |
| 25.                                                     | 9. zvečer      | 725.7                  | 11.8             | sr. zahod  | oblačno     |                    |
| 26.                                                     | 7. zjutraj     | 727.8                  | 11.8             | sl. sever  | pol. oblak. |                    |
|                                                         | 2. popol.      | 728.8                  | 19.0             | p.m. jzah. | jasno       | 20.4 mm            |
| Srednja včerašnja temperatura 14.9°, normala: 15.2°.    |                |                        |                  |            |             |                    |

### Dunajska borza

| dné 26. maja 1899.                |                 |        |
|-----------------------------------|-----------------|--------|
| Skupni državni dolg v notah.      | 100 gld. 75 kr. |        |
| Skupni državni dolg v srebru.     | 100             | 30     |
| Avstrijska zlata renta.           | 120             | 10     |
| Avstrijska kronska renta 4%.      | 100             | 45     |
| Ogorska zlata renta 4%.           | 119             | 50     |
| Ogorska kronska renta 4%.         | 97              | 05     |
| Avstro-ogorske bančne delnice.    | 918             | —      |
| Kreditne delnice.                 | 358             | 25     |
| London vista.                     | 120             | 47 1/2 |
| Nemški drž. bankovci za 100 mark. | 68              | 92 1/2 |
| 20 mark.                          | 11              | 77     |
| 20 frankov.                       | 9               | 55     |
| Italijanski bankovci.             | 44              | 70     |
| C. kr. cekini.                    | 5               | 87     |

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Stajersko deželno zdravilišče  
**KOPEL Rogatec**  
SLATINA  
Sezona maj-september  
KRAŠNA LEGA!  
Udobnost in ceneno polje bivaljskega  
Sijajni zdravilni v. želodca, jeter, ledvic, srca, pti boleznih, in soplubnih organov  
TEMPERATURNI STYRIA VRELL

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

## Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Aussee, Isel, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vire, Hebr., Francove vire, Karlove vire, Praga, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curiha, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vire, Hebr., Francove vire, Karlove vire, Praga, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Isela, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 34 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1)

Firm. 131.

Ges. I. 12.

## Bekanntmachung.

Vom k. k. Landes- als Handelsgerichte Laibach wurde bei der im Handelsregister für Gesellschaften eingetragenen Firma:

K. k. priv. Baumwoll-Spinnerei und Weberei zu Laibach

(i. r. priv. Filatura e Tessitura di Lubiana)

die Eintragung der Wiederwahl des Directors Johann Ritter von Scaramanga für die Dauer von 3 Jahren vollzogen.

K. k. Landesgericht Laibach

Abth. III, am 19. Mai 1899.

(Razglas. Pri c. kr. deželnem kot trgovinskem sodišču v Ljubljani se je pri firmi k. k. priv. Baumwoll-Spinnerei und Weberei zu Laibach, vpisani v trg. registru za zadržne firme izvršil vpis zopetne izvolitve ravnatelja Ivana viteza Scaramanga za dobo 3 let. — C. kr. dež. sodišče Ljubljana, oddelek III., dne 19. maja 1899.) (986)

## Največje skladišče raznega semena

in sicer

## velikanske pose

potem nemške, štajerske, inkarnat, turške in travniške detelje, raznih vrst pesnega semena, splošno znano kot najboljša krmna za živino; travnega semena za suhe, mokre, peščene in glinovite travnike; velika izbira semena za salato, kumare, peteršilj, zeleno, sladki grah, fižol in vse druge vrste semena za zelenjad. — Proseč mnogobrojnega poseta

(331-28)

Peter Lassnik.

L. Luser-jev obliž za turiste.  
Priznana najboljša sredstvo proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.  
Glavna zaloga:  
L. Schwenk-ova lekarna  
Dunaj-Meidling.  
Zahtevajte Luser-jev obliž za turiste po 60 kr.  
Dobiva se v vseh lekarnah.  
V Ljubljani: M. Mardetschläger, J. Mayr, G. Plöckl. V Kranju: K. Šavnik. (9-21)

## Kulmbaško pivo

pastorizovano v steklenicah  
znano po svojih izvrstnih učinkih.

Zaloga vedno sveža. (21-119)

## Kavčič & Lilleg

„pri Zlatoregu“, v Presernovih ulicah.

## Javna dražba

vseh v zapuščino Ivana Štembov iz Tomačevega h. št. 17 spadajočih premičnin, kakor: živine, sedov, kmetijskega orodja itd., vršila se bode

v torek, dne 30. majnika 1899

od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—6. ure popoldne v Tomačevem h. št. 17.

Prodala se bode tudi letošnja

košnja in posetev.

Dr. Fran Vok

(989-1) c. kr. notar kot sodni komisar.

## Naznanilo.

Vašed starosti in slabega zdravja ter preselitve z Reke bode se vršila

dné 5. junija t. l.

na mojem bivališču za hotelom della Ville

## prostovoljna prodaja prevoznih predmetov

kakor:

5 landaverjev, skoraj novih, novomodnih, v najboljšem stanju;  
1 posebno fin landaver za svatbe ali za škofa;  
1 obrabljen landaver, stare mode;  
3 napelkriti vozovi ali factoni;  
3 bruma, v dobrem stanu, jeden skoraj nov;  
7 teških prevoznih vozov;  
3 lahka samska vozova;  
17-20 parov komatov in sedlov vsake vrste;  
13 konj, mej temi par penijev.

Prevozniki kontrakt velja še 6 let. Kdor skupaj kupi, si ohrani vse naročnike. Vsklicna cena 5500 gld. Poleg tega prodaja se tudi gostilniška oprava. Ako se ne bode moglo prodati skupaj, prodajalo se bode tudi na drobno. Pojasnila daje

Franjo Bulc

prevoznik na Reki.

(992-1)

Štev. 241.

(990-1)

## Razpis zdravniških služb.

Pri okrajni bolniški blagajni ljubljanski popolniti je

## dve zdravniški mesti

z dnem 1. julija 1899. l.

S temi mesti spojena je letna plača 660 gld. in prosta vožnja k bolnikom. Prosilci za ti službi vložijo naj svoje zadostno dokumentovane prošnje

na najdalje do 10. junija t. l.

pri podpisani bolniški blagajni.

## Okrajna bolniška blagajna ljubljanska.

V Ljubljani, dné 25. majnika 1899.

Načelnik: Ivan Kregar s. r.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice  
registrovana zadruga z neomejeno zavezo  
v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1  
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %  
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.  
Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od 3.—6. ure popoldne. (981-1)  
Poštnega hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 57.